

er godt, og det er ikke alt gammelt, der ikke duer. Thi der er adskillige Nyheder i dette Lovforslag, som jeg ikke er sikker paa er Forbedringer i den bestaaende Ordning; i hvert Fald maa det være Genstand for nærmere Prøvelse i et kommende Udvalg, hvorledes man skal forstaa adskillige af de Spørgsmaal, der her er fremsat i Lovforslags Form.

Der er to Grundlovsparagraffer, som tangeres af det foreliggende Lovforslag. Den første, jeg vil minde om, er den Grundlovsbestemmelse, der sikrer kommunalt Selvstyre. Det hedder i denne Grundlovs-Paragraf, en Paragraf, der findes allerede i Grundloven af 5. Juni 1849, som er gaaet igen i alle de andre Grundlove, og som ogsaa findes i vor nuværende Grundlov af 1915 —, at Kommunernes Ret til under Statens Tilsyn selvstændigt at styre deres Anliggender ordnes ved Lov. Det er jo en væsentlig Bestemmelse denne, at Kommunernes Ret til selvstændigt at styre deres Anliggender ordnes ved Lov; og denne Bestemmelse har været haandhævet og respekteret gennem hele vor kommunale Lovgivning lige til denne Dag.

Jeg behøver blot at nævne, at da Kommunallovene blev givet — den af 6. Juli 1867 for Landkommunerne og den af 26. Maj 1868 for Bykommunerne —, hævdede man bestemt det Grundsyn, som har fundet Udtryk i den nævnte Grundlovsparagraf derved, at man lod Kommuneraadene have Styrelsen ogsaa af Skolevæsenets Anliggender, kort sagt alle Kommunens Anliggender; de blev da samlet under een Styrelse, medens de tidligere havde været fordelt paa flere. Vel udnævntes der i alle Kommunerne en Skolekommission, men denne Skolekommission havde intet andet Hverv end det at føre Tilsyn med Skolevæsenet, medens alt, hvad der vedrører Skolernes økonomiske Spørgsmaal, Bevillingerne, laa fuldstændig inde under den kommunale Myndighed. Det har man hævdet hidtil, og det vil jeg hævde fremdeles.

Jeg beder ærede Medlemmer være opmærksomme paa dette: Jeg har intet imod, at Skolekommissionerne fremtidigt faar en anden Sammensætning end den, de hidtil har haft. Den hidtidige Sammensætning er jo den, at det er Sogneraadene og Byraadene, der selv vælger Skolekommissionen, medens man nu foreslaar, at Skolekommissionen skal vælges af de almindelige Vælgere plus de Forældre, der har skolesøgende Børn, uden at disse Forældre i Forvejen har kommunal Valgret. Dette kan jeg fuldstændig tiltræde, idet jeg mener,

at den Skolekommission, der vælges paa denne Maade, vil bidrage til at knytte Interessen for Skolevæsenet meget stærkere end hidtil. Thi naar Befolkningen vælger til Kommunalraad, vælger den efter noget andre Hensyn, end naar den vælger til Skolekommission og kun har dette Formaal for Øje; saa er jo alle de Hjem, der er interesserede i Skolesager, henvist til at søge at sætte skoleinteresserede og veloplyste Mænd og Kvinder ind i en saadan Skolekommission.

Men saa kommer det næste Spørgsmaal: Hvad Magt og Myndighed skal denne Skolekommission have? Dér forekommer det mig, at den højtærede Minister er gaaet for vidt. Jeg ser nok, at den højtærede Minister baade i Motiverne og i sin Fremsættelsestale har søgt at berolige dem, der som jeg har Angst for, at denne nye Skolekommission vil søge at gaa Kommunalraadens Magtstilling for nær. Men det er ikke fuldt ud beroligende, fordi der staar i dette Lovforslag, at Skolekommissionen *bestemmer*, hvilke Undervisningsmidler der skal anskaffes i Skolen, og Skolekommissionen *vedtager*, Skolekommissionen *affatter* og *bestemmer* Undervisningsplanen for Kommunen. Men en Undervisningsplan kan nok indrettes saaledes, at den kan komme til at koste mange Penge for en Kommune; den kan indrettes saaledes, at det bliver nødvendigt at bygge flere Skoler, at det bliver nødvendigt at antage flere Lærere og Lærerinder. Og med Hensyn til Undervisningsmidlerne, der skal bruges i Skolerne, finder jeg det ikke rigtigt at overlade dette til Skolekommissionens Bestemmelse og Afgørelse.

Jeg finder, at den naturligste Maade, hvorpaa man respekterer Kommunernes Ret til selvstændigt at styre deres Anliggender er at give dem Bevillingsret — og denne Ret udøves kun af en Myndighed; der kan ikke være to bevilgende Myndigheder i en Kommune. Denne Myndighed maa være Kommunalbestyrelsens. Skolekommissionen maa gøre Indstilling, og den kan gøre Henstillinger, og Skolekommissionen kan affatte Undervisningsplan; men det er ikke nok, at den er affattet af Skolekommissionen, men den maa affattes i Forbindelse med det kommunale Raad.

Der er en bestemt Paragraf i dette Lovforslag, som er underlig. Her gives der nemlig — hvordan det nu end er gaaet til, at den højtærede Minister har fundet paa det — en Anvisning paa, hvordan man skal bære sig ad, naar man vil klage over en Kommunalbestyrelse. Det har jeg aldrig set før i nogen Skolelov, og det